

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.071/2022/4. szám

A felperes:

felperes neve Kft. „f.a.” (felperes székhelye)

A felperes jogi képviselője:

Kalinowski Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kalinowski Márton Tadeusz ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperes:

alperes neve Zrt. (alperes székhelye)

Az alperes jogi képviselője:

Kovács Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Papp Csaba ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

A per tárgya:

Vételár megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Szegedi Törvényszék 7.G.40.084/2021/22.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

A felperes 7.G.40.084/2021/23.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 1 270 000 (egymillió-kettőszázhetvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy az erre irányuló felhívásra a Magyar Államnak fizessen meg 2 500 000 (kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A tényállás

[1] A felperes, mint szállító és az alperes, mint vevő között 2012. január 2. napján szállítási szerződés jött létre, amelyben a felperes – az alperes telefonon, írásban vagy ügynökein keresztül adott megrendelése alapján – háztartási elektronikai eszközök, berendezések, gépek (pl. hűtőszekrény, televízió, egyéb szórakoztató elektronikai eszközök, stb.) leszállítását, míg az alperes vételár megfizetését vállalta. A szerződés 7. pontja szerint a vételárat az áru átvételétől számított 45-90 naptári napon belül átutalással kell megfizetni. Vállalta az alperes, hogy a felperes számviteli részlegével minden szükséges esetben számla egyeztetést végez, amelyet az alperes az egyenlegközlő kiküldésével kezdeményezi.

[2] A felek közötti kapcsolatrendszer és az elszámolás lényeges része volt a termékek gyártóitól és az áruhitelezéssel foglalkozó kereskedelmi bankoktól kapott különböző kedvezmények (bónuszok, jutalékok stb.) elszámolása. Ez akként történt, hogy a gyártók a minden tárgyévre előre meghatározott értékesítési volumen után meghatározott százalékos mértékű kedvezményt biztosítottak a felperesnek, míg áruhitelezésnél a kereskedelmi bankok jutalékban részesítették, amely kedvezményt és jutalékot az együttműködésre tekintettel előre meghatározott módon, de a perben fel nem tárható mértékben számolta el a felperes az alperes javára. A végleges elszámolásra a tárgyévet követő év első negyedévében került sor.

[3] A felperes a 2014. január 15. napja és 2015. január 8. közötti időszakban értékesített áruk vételáráról 158 számlát bocsátott ki mindösszesen 401 611 046 forint összegben.

[4] A felperes – az alperes által 2015. május 29. napján átvett – levelében felszólította az alperest a tartozása megfizetésére. Ezt követően a felperes 2017. január 10-i keltezéssel egyenlegközlőt küldött meg az alperesnek, amelyben kérte, hogy a valós viszonyoknak megfelelően igazolja vissza, a nyilvántartása a felperes – csatolt – nyilvántartásban foglaltakkal megegyezik-e, és amennyiben kézhezvételétől számított 8 napon belül nem válaszol, 504 896 154,05 forint összegről az egyenleget elfogadottnak tekinti.

[5] A felperes 2015. július 7. napján felszámolási eljárást kezdeményezett az alperessel szemben a szállítási szerződés alapján keletkezett tartozás meg nem fizetése miatt.

A Fővárosi Törvényszék 3.Fpk.30.018/2015/26. számú végzésével az alperes fizetéseképtelenségét megállapította és a felszámolását főeljárásként elrendelte. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 11.Fpkf.44.474/2017/3. számú végzésével az elsőfokú végzést megváltoztatta, és az adós elleni felszámolási eljárást soron kívül megszüntette. A felperes a másodfokú határozatot 2018. március 21. napján vette át.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[6] A felperes a 2021. október 8. napján előterjesztett keresetében kérte, a bíróság kötelezze az alperest 401 611 046 forint és annak 2015. március 9. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére. Előadta, a felek 2012. január 2. napján szállítási szerződést kötöttek, amely alapján különböző műszaki cikkeket értékesített az alperesnek. A szállítási szerződés keresetszerződés volt, amelynek értelmében a teljesítésekről folyamatosan számlát állított ki, és az alperesnek a 2014. január 15. napja és 2015. március 9. napja közötti időszakra a fenti összegű tartozása keletkezett, amelyet felszólítás ellenére nem fizetett meg. Vitatta az alperes ellenkérelme kapcsán, hogy a követelés elévült volna, mivel a 2017. január 10. napján kelt egyenlegközlő levél és az alperessel szemben folyamatban volt felszámolási eljárás az elévülést megszakította.

[7] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hivatkozott arra, önmagában a szállítási szerződésből nem ítélt meg a felek közötti tényleges jogviszony és az abból eredő elszámolás. Állította, a keresetben feltüntetett összegű vételár tartozása a felperes által megjelölt időszakot érintően nem volt, a becsatolt számlaértesítőben, a felszólító levélben és egyenlegközlőben írt adatok nem egyeznek meg ezzel. Elévülési kifogást is előterjesztett, mivel a fizetési felszólítás 2015. május 29-i átvételétől számítva öt év eltelt a kereset benyújtásáig.

Az elsőfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 1 282 864 forint perköltséget, míg az államnak 1 500 000 forint eljárási illetéket. Határozatának indokolása szerint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 50. §-a értelmében a Polgári

Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) rendelkezései irányadók a felek jogviszonyára, a közöttük létrejött szállítási szerződés megkötésének időpontjára tekintettel.

[9] A felek közötti szerződést vegyes szerződésnek tekintette, amelynek csak egyik eleme a szállítási szerződés, így a pontos elszámolást a kedvezmények és visszatérítések figyelembevételével lehetett volna megtenni. Nem találta megállapíthatónak erre irányuló további bizonyítási indítvány és a büntetőeljárás anyagának feltárása hiányában a felek közötti szerződéses kapcsolat pontos tartalmát. Utalt arra, az alperes azonban nem vitatotta 2014. évben és 2015. első negyedévében a számlákban írt mennyiségben és értékekben a felperestől termékeket vett át. Rámutatott, az alperes az elszámolás szükségességére kizárólag a kereset elutasítása érdekében hivatkozott, azonban azzal összefüggésben saját elszámolását nem vezette le, beszámítási kifogást sem terjesztett elő. Ezért úgy ítélte, hogy az alperes vételár tartozása fennáll.

[10] Rögzítette, a felperes követelése 2015. május 29. napján vált esedékessé, amelyre tekintettel az 1959. évi Ptk. 326. § (1) bekezdése alapján az elévülés ebben az időpontban megkezdődött. Kifejtette, az alperessel szembeni felszámolási eljárás megindítása iránti kérelem előterjesztése és annak elbírálása nem eredményezte az elévülés nyugvását, mivel arra az öt éves elévülési határidőn belül került sor. Nem tartotta alkalmasnak az elévülés megszakítására az egyenlegközlőt, ugyanis az a fizetésre való felhívást nem tartalmazott, így abból a követelés érvényesítésének szándéka nem tűnt ki, amely szükséges lett volna az elévülés megszakadását kiváltó joghatáshoz. Ezért arra a következtetésre jutott, hogy a felperes követelése elévült, amely miatt bírósági úton nem érvényesíthető.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak a keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte. Álláspontja szerint az alperessel szemben megindított felszámolási eljárás a követelés bírósági úton való érvényesítésének minősül, ezért az 1959. évi Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján az elévülést megszakította, és az újrakezdődött a felszámolási eljárást befejező másodfokú végzés meghozatala napján, azaz 2018. február 14. napján. Kiemelte, e jogszabályi rendelkezés a bírósági úton való érvényesítést nem korlátozza kizárólag a peres eljárásokra, és a felszámolási eljárás kezdeményezése a követelés bírósági úton való érvényesítésének módja. Érvelése szerint az 1959. évi Ptk. 327. § (2) bekezdéséből következően nincs jelentősége, hogy a követelés bírósági úton történő érvényesítésére irányuló eljárás milyen módon fejeződik be.

[12] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult annak helyes indokaira figyelemmel. Hangsúlyozta, az elévülést kizárólag a követelés érvényesítésére irányuló olyan eljárás szakítja meg, amely során jogerős érdemi határozatot hoz a bíróság, amely feltételeknek azonban a felszámolási eljárás esetében nem állnak fenn. Kitért arra, a felperest a felszámolási eljárás kezdeményezéséig senki nem akadályozta meg abban, hogy keresetet nyújtson be. Megjegyezte, az ügyvezetők tanúvallomásai alátámasztották, hogy a kereset összecszerúsége nem megalapozott.

Az ítéltábla döntésének indokai

[13] A fellebbezés alaptalan.

[14] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nem csak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[15] Ennek megfelelően a felülbírálat keretében – figyelemmel a fellebbezés indokaira – az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkörében eljárva azt vizsgálta, hogy helyesen jutott-e az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes követelése elévült.

[16] A felperes keresetét a felek között 2012. január 2. napján létrejött szállítási szerződésre alapította, amelyre tekintettel a felek jogviszonyára a Ptk. 50. § (1) bekezdése alapján az 1959. évi Ptk. rendelkezései alkalmazandók.

[17] Az alperes ellenkérelmében hivatkozott az elévülésre, amelyet az elsőfokú bíróság megállapíthatónak talált, ugyanakkor a felperes fellebbezésében vitatta, hogy a perbeli követelése elévült volna, mivel az elévülést álláspontja szerint az alperessel szemben a perben is érintett követelés miatt kezdeményezett felszámolási eljárás megszakította. Ezért a bíróságnak először a per érdemét illetően abban a kérdésben kellett döntenie, hogy a perbeli követelés elévült-e. Az elévült követelés ugyanis bírósági úton nem érvényesíthető [1959. évi Ptk. 325. § (1) bekezdés], ezért a bíróság az elévült követelés tárgyában előterjesztett keresetet érdemben nem bírálhatja el (BH2006. 320., BH2013. 189.I., BDT2008. 1837.).

[18] Az elévülés kezdő időpontja az 1959. évi Ptk. 326. § (1) bekezdése szerint a követelés esedékessé válása, amelynek időpontját az elsőfokú bíróság 2015. május 29. napján határozta meg, amely a másodfokú eljárásban nem volt vitatott, ezt a megállapítást a fellebbezés sem érintette.

[19] Az 1959. évi Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint a követelés bírósági úton való érvényesítése az elévülést megszakítja, és ugyanezen szakasz (2) bekezdése alapján az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezése után az elévülés újból megkezdődik. Az 1959. évi Ptk. – szemben a Ptk. 6:25. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakkal – nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint a követelés bírósági úton való érvényesítése csak abban az esetben alkalmas az elévülés megszakítására, ha a követelés vonatkozásában érdemi döntés születik. A követelés érvényesítésére irányuló bírósági eljárás a befejezésének módjától függetlenül alkalmas az elévülés megszakítására, amennyiben az eljárás lefolytatására

irányuló kérelem alapján az elévüléssel érintett követelés tárgyában célzott eljárás ténylegesen megindul (EBH2012. P.7., Kúria Pfv.V.21.325/2021/10. szám).

Lényeges azonban, hogy a bírósági eljárásnak olyannak kell lennie, amely a követelés bírói úton történő érvényesítésére irányul, azaz amely a követelés kielégítésére vezethet. A bírósági úton történő igényérvényesítést nem lehet kiterjesztően értelmezni, ilyenek csak az a kérelem tekinthető, amelyben a jogosult a bíróságtól a követelés megtérítésére kéri a kötelezett kötelezését (Kúria Pfv.III.21.760/2006/6. szám). Ezért azt kellett vizsgálni, hogy a felszámolás elrendelése iránti kérelmet elbíráló eljárás a követelés bírói úton való érvényesítésének tekinthető-e.

[20] A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 1. § (3) bekezdése értelmében felszámolási eljárás, mint nemperes eljárás célja a nem egy konkrét követelés érvényesítése, hanem a hitelezők kielégítése az adós jogutód nélküli megszűnése révén (ÍH2004. 154.) Ezt támasztja alá a Cstv. 27. § (2) bekezdés a) pontját módosító, a vállalkozói „körbetartozások” mérséklése céljából történő törvénymódosításokról szóló 2007. évi LXXVIII. törvény 1. §-ához fűzött miniszteri indoklás is, amely szerint a jogszabályváltoztatás annak érdekében történt, hogy a törvény kizárja a követelésbehajtási célú felszámolási kérelmeket. Az Alaptörvény 28. cikkének megfelelő jogszabályértelmezés mellett így a felszámolási eljárás kezdeményezése önmagában még nem tekinthető olyan eljárásnak, amely az adott hitelező követelésének kielégítésére irányulna.

[21] A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) III. Fejezete szabályozza a felszámolási eljárást, amely három elkülöníthető részből áll. Az első rész a fizetésektelenség vizsgálata, amely a kérelem benyújtásától a fizetésektelenség megállapító végzés meghozataláig tart. A következő rész a felszámolás, amely a kezdő időponttól a záróanyag benyújtásáig terjedő időszakot foglalja magában. Ezt követi az eljárás befejezésének szakasza, amelyhez a záróanyagot elbíráló, az eljárást befejező határozat meghozatala, és az ehhez kapcsolódó eljárások tartoznak.

[22] A Cstv. 22. § (1) bekezdése alapján felszámolási eljárás az adós fizetésektelensége esetén folytatható le, amely iránt e bekezdés b) pontja értelmében kérelmet terjeszthet elő a hitelező is, akinek a felszámolás kezdő időpontjáig a Cstv. 3. § (1) bekezdés c) pontjának ca) alpontja szerint az minősül, akinek az adóssal szemben jogerős és végrehajtható bírósági, véglegessé vált és végrehajtható hatósági határozaton vagy más végrehajtható okiraton alapuló, nem vitatott vagy elismert, lejárt pénz- vagy pénzben kifejezett vagyoni követelése van. E kérelem alapján a Cstv. 27. § (2) bekezdés a) – d) pontjában meghatározott valamely feltétel fennállta esetén a bíróság elrendeli az adós felszámolását, amelyre vonatkozó végzés jogerőre emelkedését követően a bíróság haladéktalanul, külön jogszabályban meghatározott módon elrendeli a végzésnek a Cégléírásban való közzétételét [Cstv. 28. § (1) bekezdés], amely a Cstv. 28. § (2) bekezdés e) pontjára figyelemmel a felszámolás kezdő időpontjának minősül.

Ezt követően kell a hitelezőknek ismert – a felszámolás kezdő időpontjában már lejárt, illetve a felszámolás kezdő időpontjára tekintettel [Cstv. 35. § (1) bekezdés] lejárttá vált – követeléseiket a felszámolást elrendelő végzés közzétételétől számított 40 napon belül a felszámolónak bejelenteni, megfizetve a Cstv. 46. § (7) és (7a) bekezdésében meghatározott

összegeket. E bejelentési kötelezettség alól kivételt kizárólag a felszámolási eljárást közvetlenül megelőző csődeljárásban már bejelentett és nyilvántartásba vett követelések [Cstv. 28. § (2) bekezdés f) pont], valamint az adós bankszámlájára tévesen címzett átutalás [Cstv. 28. § (4) bekezdés] képez. Ezért a jogszabályi rendelkezésből következően – ellentétben a Cstv. 2009. szeptember 1. napját megelőzően hatályos rendelkezéseivel – a felszámolási eljárást kezdeményező hitelező sem mentesül az igénybejelentési kötelezettség alól (BH2015. 135.).

[23] Annak tehát, hogy a felszámolási eljárást kezdeményező hitelezőnek a felszámolás kezdő időpontjában már lejárt követelése az adóssal szembeni felszámolási eljárásban kielégíthető legyen, elengedhetetlen feltétele a követelésnek a felszámolás kezdő időpontját követően a felszámoló részére történő bejelentése. Ezért önmagában a felszámolási eljárás elrendelése iránti kérelem nem jelenti azt, hogy az eljárást kezdeményező hitelező az adóssal szembeni igényét érvényesíteni kívánná, ahhoz ugyanis a részéről további jogcselekmény, azaz az igénye felszámolónak történő bejelentése is szükséges. A felszámolási kérelem alaposságának következménye kizárólag az, hogy a bíróság megállapítja az adós fizetéseképtelenségét és elrendeli felszámolását, a hitelező követelésének megalapozottágáról a bíróság e körben nem dönt. A felszámolás esetén tehát az igényérvényesítés folyamata a követelésnek a felszámolóhoz történő bejelentéssel kezdődik meg. A felszámolási eljárás lefolytatása iránti kérelem ezért az igény érvényesítésének csupán lehetséges előzménye, figyelemmel arra is, hogy a Cstv. 38. § (3) bekezdése alapján a felszámolási eljárás közzétételéig a követelés a felszámolási eljárás keretén kívül is érvényesíthető. Következésképpen a felszámolási eljárás kezdeményezése iránti kérelem előterjesztése nem tekinthető a követelés bírósági úton történő érvényesítésének, ekként a felszámolás elrendelése iránti kérelem az elévülést nem szakítja meg, a kérelmet elbíráló határozat meghozatalától az elévülési idő nem kezdődik újra.

[24] Alaptalanul hivatkozott ezért a felperes fellebbezésében arra, hogy a perben érvényesített követelése vonatkozásában az alperessel szemben előterjesztett felszámolás elrendelése iránti kérelme az elévülést megszakította volna. A felperes fellebbezésében pedig nem vitatta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, hogy a 2017. január 17-i egyenlegközlő az elévülést nem szakította meg, továbbá a fellebbezésében az elévülés megszakadását más ténybeli és jogi alapon nem állította, így az elévülést megszakító más körülmény a Pp. 370. § (1) bekezdésére figyelemmel a másodfokú eljárásban nem volt vizsgálható.

[25] Mindezekre tekintettel a felperes követelése a keresetének 2021. október 8. napján történő előterjesztésekor már elévült, az 1959. évi Ptk. 325. § (1) bekezdése alapján bírósági úton nem érvényesíthető. Ezért helyesen rendelkezett az elsőfokú bíróság a kereset elutasításáról.

[26] A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[27] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles az alperes jogi képviselőjével felmerült, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi munkadíjakról szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §

(6) bekezdése szerint a kifejtett tevékenységgel arányos ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére.

[28] A feleket az ügyben az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés i) pontja alapján megillető illetékfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett fellebbezési eljárási illeték viselésére a Pp. 102. § § (1) bekezdése értelmében a felperes köteles viselni.

Szeged, 2022. november 2.

Dr. Jobbágy Ildikó s.k.

a tanács elnöke

Dr. Tolna András s.k.

előadó bíró

Dr. Dobler László s.k.

táblabíró